

Barbora Kožíková-Lichá: Vianočná kontemplácia, 2014

Kombinovaná technika, 60 x 79 cm

Advent je obdobím vnútornej prípravy a disponovanosti na príchod Ježiša Krista, ktorý vždy nanovo zažívame počas Vianoc. Slovo Vianoce sa používa zo slovanských jazykov iba v slovenčine a češtine, vzniklo pravdepodobne odvodením z nemeckého slova Weihnachten (vo význame Svätá noc) a jeho používanie je doložené od 14. storočia. Vonkajšie aj vnútorné symboly sprevádzajúce Vianoce nám majú pomôcť pripraviť sa na toto výnimočné stretnutie, ktoré nie je len pripomienkou historickej udalosti, ale aj aktuálnym pozvaním k hlbokaj vnútornej premene a odpovedaniu na Božie pozvanie k užšej spolupráci na pláne spásy. Sme pozvaní v modlitbe vstúpiť do Betlehema a prežiť osobné premieňajúce stretnutie so Svätou rodinou a s tým, „ktorý sa stal človekom, aby sme sa mu mohli stať Božími deťmi“.

Prezentovaný obraz Barbory Kožíkovej-Lichej môžeme interpretovať cez osobné hľadanie Boha v jej životnom príbehu: „*Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou.*“ (Ž 42, 2) Jeleň, kontemplujúci pri obraze Panny Márie s Ježiškom v lese, sa v kresťanskej ikonografii interpretuje aj ako symbol duše túžiacej po Bohu či sprievodca tých, čo zabúdli. Obraz môžeme vnímať aj ako poctu Panne Márii Bohorodičke, ktorej sviatok slávime v prvý deň roka, kedy skrze ňu zverujeme všetky dni nasledujúceho roka pod Božiu ochranu. Obraz symbolizuje našu

najhlbšiu túžbu po Bohu. Slovom sv. Augustína: „*Nepokojné je moje srdce, kým nespočine v tebe, Bože.*“ Obraz stromu je zasa previazaný so symbolikou rajského stromu poznania dobra a zla a prepojený s obrazom Kristovho kríža, ktorý sa stáva drevom života (lingum vitae) a znakom vykúpenia. V Biblii má symbolika stromu dôležité postavenie. Popri strome poznania je to najmä strom Jesseho – starozákonné zobrazenie Jesseho, z ktorého ľadvín vyrastá strom, symbolicky predstavujúci Kristov rodokmeň od Adama cez Abraháma a Dávida, ktorý sa číta v chrámoch práve na sviatok Narodenia Pána (Mt 1, 1 – 25).

V pripravovanej monografii autorky Daniela Čarná píše: „*Vo svojej tvorbe Barbora Kožíková-Lichá odkryla svoje osobné zápasy, hľadania a nádeje, vlastnú cestu, ktorú vizuálne zaznamenala a zanechala nám autentický ľudský aj umelecký príbeh. Vďaka svojej senzibilite dala vizuálnu podobu aj tým najobyčajnejším zážitkom, ktoré skladali celok jej života. Cez svoju skúsenosť zápasu s ťažkou chorobou pomenovala konkrétne a zároveň univerzálne udalosti života, blízke každému z nás – tie, čo vidieť navonok, aj tie, čo sa dejú v našom vnútri. Keďže i tu platí známe exupéryovské – to hlavné je očiam neviditeľné.*“

Barbora Kožíková-Lichá (1976 – 2015, Bratislava) študovala maľbu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (prof. Rudolf Sikora). Venovala sa maľbe, ilustrácii, tvorbe objektov a inštalácií, ktoré reflektujú osobnú skúsenosť ženy, matky a umelkyne, ale reagujú aj na svet archetypov a symbolov, oživených svetov detstva a osobných spomienok. Jej tvorbu charakterizuje práca s materiálmi, ktoré majú svoj vlastný príbeh (obrusy, textílie, kvety, hračky). Vystavovala na viacerých individuálnych a kolektívnych výstavách.

„Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou.“ (Ž 42, 2)